

Defining Objectives and Designing Activities for Different Educational Levels

Werner De Dobbeleer, VSV

European Traffic Education Seminar 2025

Pamplona, 13 November 2025

VSV

veilig verkeer

Origin

Goal

Framework

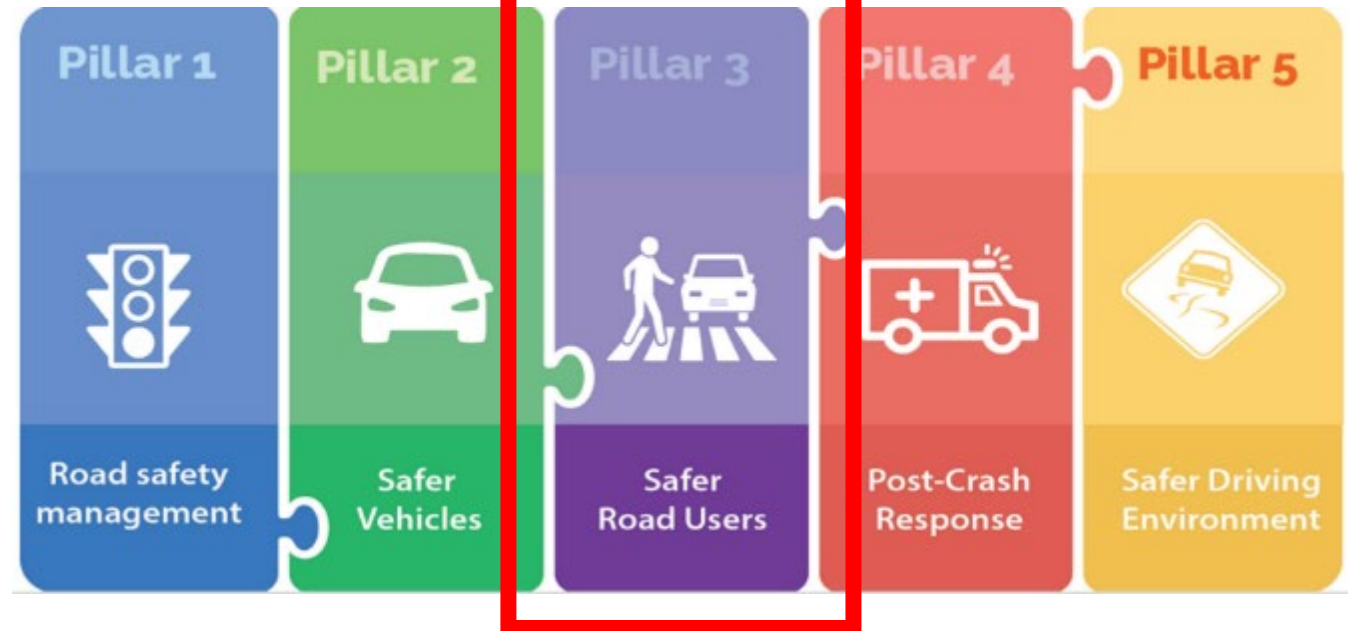

VSV

safe traffic

Safe System approach

Origin

VSV

safe traffic

Goal

Framework

Activities

Education

Teachers/pupils
Employers
Local councils
Local police
Driving teachers
Local associations
...

Awareness raising

General public
+
Specific audiences

Partners

And many others

Politie

KU LEUVEN

Learning objectives and learning trajectories

O
L
A
N
A

13

HIRU ERREGEEN MAHAIA 2,9 km
MESA DE LOS TRES REYES
TABLE DES TROIS ROIS 1h 45'

870m

Learning trajectory: a step-by-step pathway

Children
walk & cycle safely

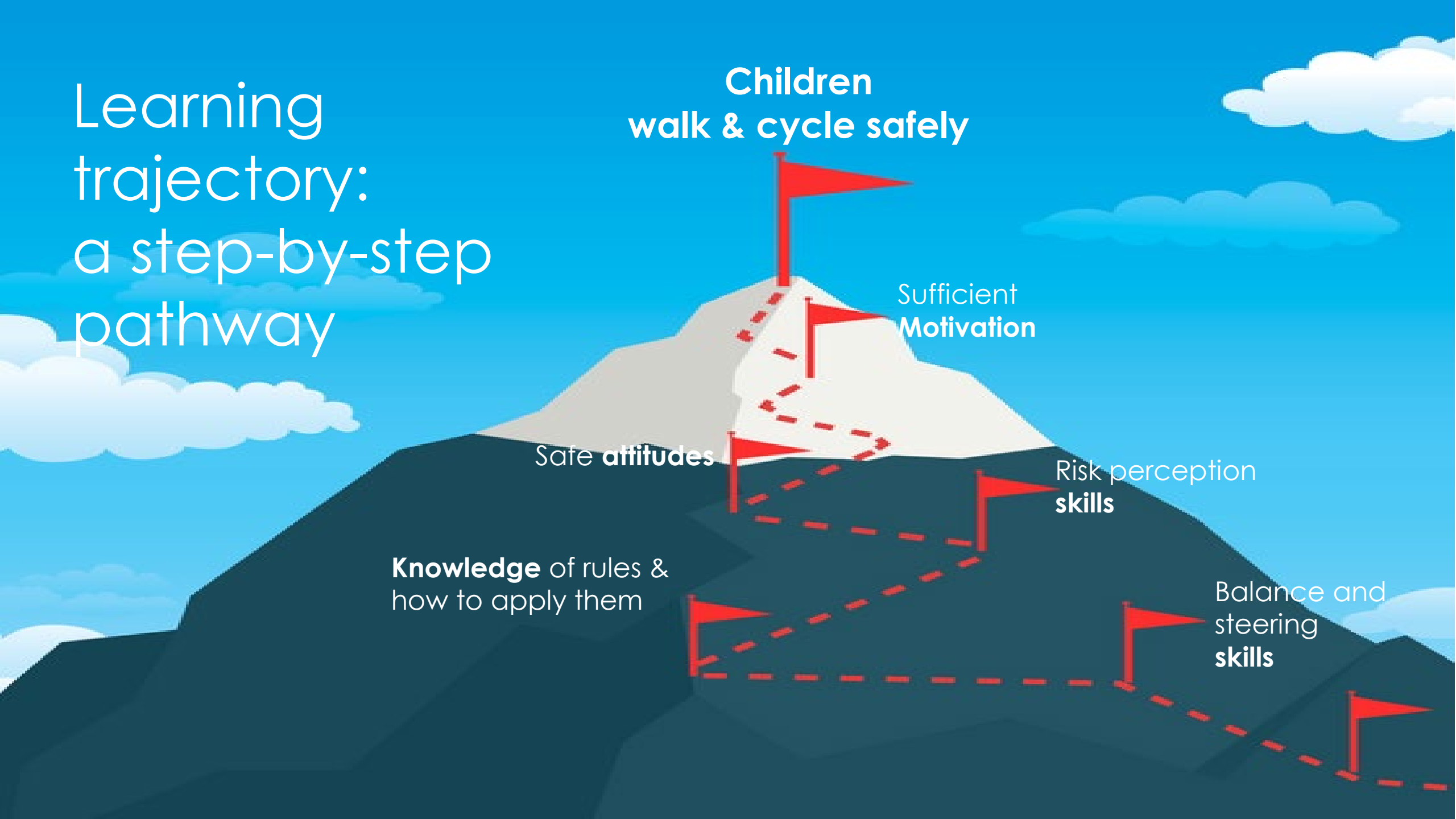
Sufficient
Motivation

Safe attitudes

Risk perception
skills

Knowledge of rules &
how to apply them

Balance and
steering
skills

Learning trajectories: general concept

- **Learning trajectories** are **structured pathways** that outline the **progression** of knowledge and skills pupils are **expected to acquire** over time.
- These pathways are designed to ensure that learning is **coherent, cumulative**, and **builds** on previous knowledge and skills as pupils **advance** through their education (**graduated learning model**).
- Learning lines help educators plan **lessons** and **assessments** that are aligned with **long-term educational goals**.

Semester / Year	1	2	3	4	...
Skills	• Sk A • Sk B • ...	• Sk C • Sk D • ...	• Sk E • Sk F • ...	• ... • ... • ...	• ... • ... • ...
Knowledge	• Kn A • Kn B • ...	• Kn C • Kn D • ...	• Kn E • Kn F • ...	• ... • ... • ...	• ... • ... • ...

Educational goals

- Goal 1
- Goal 2
- ...
- Goal 3
- Goal 4
- ...

Educational goals in Flanders

Attainment levels and development goals

- Defined by Flemish government department of Education
 - "key competences" = **mandatory knowledge** and **skills** per grade = what pupils need to know and be able to do when completing a grade
 - Attainment levels: minimum objectives related to knowledge, insight, skills, attitudes
- Schools must work towards reaching attainment levels (mandatory)
- Schools are free to determine lesson content and teaching methods
 - Educational networks (e.g. public, private,...) help their schools by translating attainment levels into educational goals

Traffic safety and mobility education in Flanders: general attainment level

“At **completion of primary school**, pupils **must...**

- be able to **locate dangerous traffic situations** in the wider school environment;
- have sufficient responsiveness, balance, sense of coordination, and know traffic rules for cyclists and pedestrians, to be able to **move independently and safely along a familiar route**;
- show willingness to **consider other road users** in their behaviour (...)

What we do in Flanders: Learning Trajectories

VSV's learning trajectory for traffic safety & mobility education

- Developed by **VSV** in collaboration with **teachers** and **university researchers** (Physical Education department, Leuven University)
- **Detailed description** of **knowledge** and **skills** children need to acquire in each grade
 - From kindergarten until the end of primary school (± **age 3** to **age 12**)
- **5 themes:** walking, cycling, traffic rules and signs, safe and sustainable behaviour, blind spots
- A **school plan** per grade includes **teaching materials**, linked to the educational **competences** and **goals** (school curriculum).
 - Schools that follow this plan meet all official development goals and attainment targets for TSaME in Flanders.
- Available online: <https://basis.verkeeropschool.be/leerlijn>

Example: knowledge and skills for pedestrians by grade

	K0 - K1	K2 - K3	FIRST DEGR	SECOND DE	THIRD DEG
1. Pedestrian training					
Join the group (with walking rope).	✓				
Stopping hand in hand with a companion to cross (curb = stop edge).	✓				
Join the group (without walking rope).		✓			
Walking safely in a group on the footpath (keep your distance, keep your pace, stay on the side of the houses, don't		✓			
Crossing the pedestrian crossing hand in hand with a companion without traffic lights.		✓			
Walking hand in hand with a companion on the footpath along the side of the houses.		✓			
Crossing the pedestrian crossing with traffic lights hand in hand with a companion.		✓			
Step safely on a footpath under close supervision.			✓		
Crossing the road under close supervision in the safest place when there is no pedestrian crossing or traffic lights.			✓		
Closely supervised along the side of the houses past an obstacle that crosses the footpath partly blocks.			✓		
Step safely on a footpath under close supervision.			✓		

Example: knowledge and skills for cyclists by grade

2. Cycling training

	K0 - K1	K2 - K3	FIRST DEGREE	SECOND DEGREE	THIRD DEGREE
Practice steering skills with a balance bike (between cones, slats, etc.).	✓				
Learning to keep balance on a balance bike.	✓				
Learning to keep balance on a bicycle with pedals.		✓			
Getting on and off a bike on both sides.		✓			
Improve steering skills (cones, hoops, etc.).		✓			
Learning to leave with a bicycle.			✓		
Walking by the bike in hand.			✓		
Braking (slowing down, stopping ...)			✓		
Long-distance slalom.			✓		
Drive straight ahead.			✓		
Cycling under supervision in a group in a school context: cycling behind each other.			✓		

Example: knowledge and skills regarding traffic signs and rules

3. Traffic signs and rules for pedestrians and cyclists

	K0 - K1	K2 - K3	FIRST DEGREE	SECOND DEGR	THIRD DEGRE
Recognising pavements, curbs, cycle paths and roadways as parts of the public road used by pedestrians and cyclists.	✓				
Recognizing a zebra crossing as a place to cross.	✓				
Recognizing shapes and <u>colors</u> of traffic signs and knowing that each shape and <u>color</u> requires a certain <u>behavior</u> .	✓				
Respond appropriately to the shapes and <u>colors</u> of traffic signs.		✓			
Respond appropriately to the <u>colors</u> of traffic lights for pedestrians.			✓		
Recognise verges and parking lanes as parts of the public road that can be used					
<u>pedestrians and cyclists</u> .			✓		
Recognise the bicycle suggestion lane and bus stop as part of the roadway.			✓		
Recognize and act on the following traffic signs:			✓		

What we do in Flanders: Tests and certificates by grade

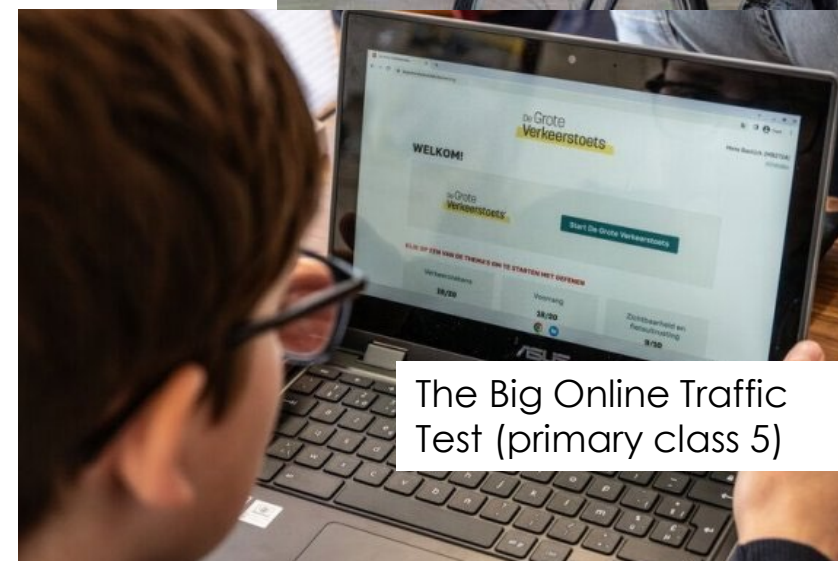
TSaME tests and certificates - general

- Theory and practice tests/exams assess **specific knowledge & skills** of pupils for **each theme** in the learning line, according to class/grade
- Practice tests/exams lead to **certificates** according to class/grade (Bronze, Silver, Gold)
- Tests/exams and certificates serve as **milestones** in VSV's learning trajectory (graduated system)

- Certificate system includes **step-by-step plans** for teachers, **exercises** and **teaching materials** to prepare for the tests/exams, all available online

Cycling Test Silver
(primary class 3)

The Big Online Traffic
Test (primary class 5)

Knowledge and skills tested - example

Big Pedestrian Exam: skills needed to succeed

1. Recognize dangerous situations and respond safely
2. Choose a safe part of the road to walk on if there is no footpath
3. Walk left on the roadway if there is no footpath, hard shoulder, or bike path
4. Walk on the roadway along an obstacle that completely blocks the footpath
5. Cross the road safely in different situations
6. ...

Knowledge and skills tested - example

Big Pedestrian Exam: **subskills** for crossing the road safely – the pupil...

- chooses a place with good visibility
 - Not in a bend
 - Not between parked cars
 - Not near entries/exits
 - Not near obstacles
- stops at the kerb
- looks left and right several times
- crosses perpendicular to the road if the road is free
- ...

x
x
✓
✓
✓
x
✓
✓

Subskills tested in the exam

TSaME tests and certificates

	Kindergarten class 1	Kindergarten class 2	Kindergarten class 3
PRACTICE	<p>LOOPFIETS BREVET</p> <p>Balance bike test + certificate</p> 	<p>LOOPFIETS BREVET</p> <p>Balance bike test + certificate</p> 	<p>VOETGANGERS BREVET BRONS</p> <p>Pedestrian test + certificate Bronze</p>
THEORY		<p>Educational package on blind spots</p> <p>BAM BAM botsinkje</p>	<p>Educational package on blind spots</p> <p>BAM BAM botsinkje</p>

TSaME tests and certificates

	Primary class 1	Primary class 2	Primary class 3
PRACTICE	 <p>Cycling test + certificate Bronze</p> 	 <p>Pedestrian test + certificate Silver</p> 	 <p>Cycling test + certificate Silver</p>
THEORY	<p>Verkeersnote Brons Online traffic test Bronze</p>		<p>Verkeersnote Zilver Online traffic test Silver</p>

TSaME tests and certificates

	Primary class 4	Primary class 5	Primary class 6
PRACTICE	<p>VOETGANGERS BREVET GOUD</p> <p>Big Pedestrian Exam + certificate Gold</p> 	<p>FIETS BREVET GOUD</p> <p>Big Cycling Exam + certificate Gold</p> 	<p>FIETS BREVET GOUD</p> <p>Big Cycling Exam + certificate Gold</p>
THEORY		<p>De Grote Verkeerst The Big Traffic Test</p>	

What we do in Flanders: Support and materials for teachers

School plan – overview

Timing

1e kleuterklas	Wat	Trimester 1	Trimester 2	Trimester 3
	Lessen	Lesfiche: Verplaatsen met kleuters	Loopfietsbrevet Les 2: vaardigheden: horen / zien	Loopfietsbrevet Les 3: vaardigheden: opstappen en vertrekken / stoppen
		Loopfietsbrevet Les 1: vaardigheid: evenwicht		Loopfietsbrevet Les 4: vaardigheden: slalommen / rechtdoor rijden
	Extra lessen	Helm Op Fluo Top		

2e kleuterklas	Wat	Trimester 1	Trimester 2	Trimester 3
	Lessen	Lesfiche: Preborden	Loopfietsbrevet: herhalen vaardigheden 1e kleuterklas	Loopfietsbrevet Les 3: vaardigheden: opstappen en vertrekken / stoppen
		Lesfiche: Zichtbaarheid en helmdracht		Loopfietsbrevet Les 4: vaardigheden: slalommen / rechtdoor rijden
				Loopfietsbrevet Les 5: vaardigheden: benen omhoog / over oneffen terrein rijden
				Loopfietsbrevet: Eindtest organiseren
	Extra lessen	Helm Op Fluo Top	Lesfiche: Verkeer bij kleuters: spelen en ontwikkelen	Lesfiche: Op berenjacht met de loopfiets

3e kleuterklas	Wat	Trimester 1	Trimester 2	Trimester 3
	Lessen	Pakket Bam Bam Botsinkje	Lesfiche: Busevacuatie	Voetgangersbrevet Brons Les 1: vaardigheid: langs de huizenkant stappen
		Lesfiche: Gordeldracht		Voetgangersbrevet Brons Les 2: vaardigheid: stoppen aan de stoeprand
				Voetgangersbrevet Brons Les 3: vaardigheid: oversteken op een zebrapad
				Voetgangersbrevet Brons: Eindtest organiseren
	Extra lessen	Helm Op Fluo Top	Lesfiche: Een fiets voor Bas	Fietsbrevet Brons Les 1: Rechtdoor rijden / over oneffen terrein rijden
		Fietsbrevet Brons les 1: Met de fiets aan de hand stappen / opstappen en vertrekken	Lesfiche: Oversteken aan verkeerslichten	

Grade/class

Lessons / activities

School plan - detail

SCHOOL PLAN

Pre-primary education

1st grade lower

2nd grade lower

3rd degree lower

Pre-primary education

1st Kindergarten

Links to lesson sheets

Trimester 1	
Lesson sheet: Getting around with preschoolers	Goals
Balance bike license Lesson 1: balance	Goals
Trimester 2	
Balance bike license Lesson 2: hearing; see	Goals
Trimester 3	
Balance bike license Lesson 3: get on and leave; stop	Goals
Balance bike license Lesson 4: slalom; Drive straight ahead	Goals

Lesson sheet – overview

[Home](#) → [Lesson sheets](#) →

Getting around with preschoolers

Pre-primary education

Getting around with a group of toddlers is not always easy, let alone going into traffic with them. What is the best way to go about it? With or without a walking rope? What agreements do you make? How can you practice this with your class? What should you pay attention to when you go out with a group of preschoolers? Find out in this lesson sheet.

Detailed lesson sheet

[Downloads](#) [Competences](#) [Goals](#)

Downloads

Getting around with preschoolers

Lesson sheet - detail

Lesfiche

Verkeer op school
Basisonderwijs

Getting around with preschoolers

Doelgroep

Kleuters

Materiaal

- Wandelkoord
- Fluoches voor elke leerling

Lesdoelen

- De kleuters
 - kunnen een rij maken om zich als klas te verplaatsen;
 - kunnen de gemaakte afspraken naleven;
 - kunnen bij de groep aansluiten met of zonder wandelkoord;
 - kunnen zich in het echte verkeer rustig gedragen.

Target group, lesson objectives, materials

verkeerschool.be

VSV
veilig verkeer

Vlaanderen
in veiligheid

Les

Verkeer op school
Basisonderwijs

Lesverloop

Startfase

Er is geen juiste of foute manier om je te verplaatsen met kleuters. Naargelang de leeftijd werken sommige methodes beter dan andere. We leggen in deze lesfiche dan ook verschillende mogelijkheden uit.

Verschillende manieren om je met een klas te verplaatsen:

Wandelkoord

Je verplaatsen met een wandelkoord heeft voor- en nadelen. Jonge kleuters, die niet hetzelfde tempo aanhouden en meer moeite hebben om hun aandacht erbij te houden, hou je op deze manier goed bij elkaar. Lastig is dat je na een tijdje vooraan eerder loopt te trekken dan begeleiden en dat de groep nog niet altijd mooi volgt. Dat kan je oplossen door ervoor te zorgen dat achteraan ook een begeleider het touw vast heeft en zo mee de groep stuurt. Op die manier blijft het touw beter gestrekt en lopen de kleuters minder op elkaar. Een wandelkoord is niet lang, dus de groep mag ook niet te groot zijn. Deze manier van verplaatsen is nuttig voor peuters, maar niet voor oudere kleuterklassen. Sommige scholen gebruiken een wandelkoord enkel voor verplaatsingen binnen de school, zoals voor het wetbezoek, of om naar de refter of de speelplaats te stappen.

Lesfiche | Je verplaatsen met kleuters | 2

Detailed description of the lesson set-up, structure and content, including exercises

Klasrups

Vorm met je kleuters een rij door een klasrups te maken. Ze leggen hun handen op de schouders van de kleuter voor hen en verplaatsen zich op die manier. Door je kleuters een rups te laten maken, staan ze dicht bij elkaar en vormen ze een iets kortere rij. Ze letten ook beter op de kleuter die voor hen staat en zijn minder afgeleid. Je moet je wel traag verplaatsen, wil je voorkomen dat de rups breekt. Dit is dus een goede manier om je binnen de school te verplaatsen, maar niet in het echte verkeer.

Enkele rij

De kleuters staan allemaal achter elkaar in een rij. Door hierop te oefenen, kunnen ze snel in een rij gaan staan. Ze worden minder afgeleid dan dat ze per twee staan, maar je rij is wel een stuk langer.

Dubbelle rij

De kleuters staan per twee hand in hand in de rij. Op deze manier is je rij een stuk korter en kan je makkelijker het overzicht bewaren. Voor jonge kleuters is dit nog moeilijk omdat ze soms niet goed opletten en niet altijd doorhebben wanneer de rij vertrekt en er gaten ontstaan. Oudere kleuters kunnen hun aandacht er al beter bij houden en verplaatsen zich makkelijker op deze manier.

Oefeningen om een klasrij te maken

Vind je kleur

Zorg voor voorwerpen (of gekleurde papieren) in dezelfde kleuren als de ringen van het wandelkoord. Hang ze op verschillende plaatsen in de ruimte. De kleuters krijgen een touwtje rond hun pols in de kleur van één van de ringen. Ze moeten na een signaal (fluitje, muziek, handen klappen...) elk bij het voorwerp met dezelfde kleur gaan staan. Herhaal dit verschillende keren. Je kan hierop variëren door de situatie en de ruimte te veranderen.

Vind je maatje

Verkeer op school
Basisonderwijs

Alle kleuters mogen vrij in de ruimte. Wanneer je een signaal geeft, zoeken ze zo snel mogelijk een vriendje en geven per twee een hand aan elkaar.

Hierop kan je variëren:

- Ze moeten telkens iemand anders een hand geven.
- Ze moeten telkens hetzelfde vriendje een hand geven.
- Ze moeten op een bepaalde plaats per twee gaan staan (tegen het sportraam, naast een mat, voor de juffrouw, ...)
- Ze moeten bij de deur in een rij per twee gaan staan.
- Ze moeten altijd in dezelfde volgorde, met hetzelfde vriendje per twee gaan staan.
- ...

Prentenboek "Lou op weg naar school"

In dit prentenboek wordt via een klasactiviteit o.a. besproken op welke manier je je naar school kan verplaatsen, wat je kan tegenkomen en hoe je je moet gedragen.

[Meer info](#)

Een rijtiedje

Gebruik telkens hetzelfde versje of liedje wanneer de kleuters in de rij moeten gaan staan.

Enkele voorbeelden:

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, wie niet in mijn rijtje staat is gezien.
- We maken een rijtje, een rijtje, een rijtje, we maken een rijtje van tralala.
- Twee aan twee, twee aan twee, zo gaan wij met de juffrouw mee. Zij aan zij, zij aan zij, netjes in de rij.
- Routineliedjes
- Liedjes van Juf Sanne

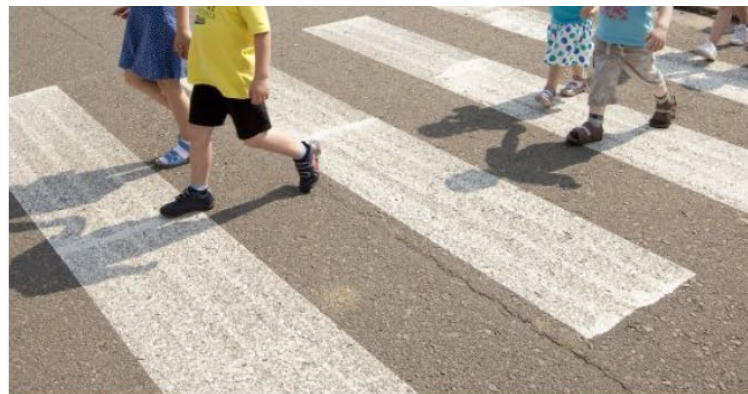
Juffrouw, hoe laat is het?

Je loopt vrij door de ruimte en alle kleuters volgen. Wanneer ze vragen: "Juffrouw, hoe laat is het?" blijf je staan en kijk je op je horloge. Je zegt bij voorbeeld: "Het is tien uur!" en wandelt verder. Het vraag- en antwoordspel wordt een aantal keer herhaald tot je zegt: "Het is tijd om naar huis te gaan!". Dan lopen alle kinderen zo snel mogelijk naar de deur om in een rij te gaan staan. Je probeert er zo veel mogelijk aan te denken voor ze juist staan.

Lesfiche | Je verplaatsen met kleuters | 3

Link with competences

Getting around with a group of toddlers is not always easy, let alone going into traffic with them. What is the best way to go about it? With or without a walking rope? What agreements do you make? How can you practice this with your class? What should you pay attention to when you go out with a group of preschoolers? Find out in this lesson sheet.

[Downloads](#) [Competences](#) [Goals](#)

Competences

Development goals

People and society - Space

The toddlers

4.10 recognize places in their environment where they can play safely and where they cannot.

4.11 realise that traffic involves risks.

4.12 can apply basic traffic rules under supervision.

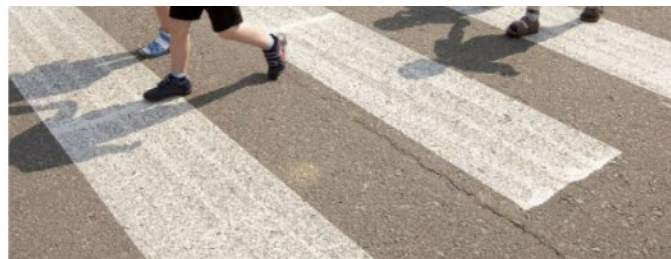
As defined by
Flemish
government
department of
Education

VSV

veilig verkeer

Link with educational goals

go about it? With or without a walking rope? What agreements do you make? How can you practice this with your class? What should you pay attention to when you go out with a group of preschoolers? Find out in this lesson sheet.

[Downloads](#) [Competences](#) [Goals](#)

Goals

GO!

WO - Space

The toddlers

3.5.9. 5 can step on the pavement under supervision without endangering themselves or others.

OVSG

WO - Traffic

The toddlers

1 can move within a defined space as the assignment prescribes.

3 realize that traffic involves risks. They show this by

- 3.1 step on the pavement as far away from the carriageway as possible;
- 3.2 join the group;
- 3.3 not to react brusquely.

As defined by educational networks (translation of official competences)

Traffic tests and certificates: Step-by-step plan for teachers

BICYCLE LICENSE SILVER

Step-by-step plan

Materials

Reward

To obtain the Silver Bicycle License with your students, you go through the following steps.

1. SET A DATE

2. REGISTER YOUR CLASS

3. PRACTICE THE SKILLS

4. ANNOUNCE THE TEST AND FIND AN EXTRA SUPERVISOR

5. THE FINAL TEST BICYCLE LICENSE SILVER

6. ASSESSMENT

7. HAND OUT THE SILVER CYCLING CERTIFICATIONS

8. EVALUATE

VSV

veilig verkeer

Traffic tests and certificates: Materials for teachers

BICYCLE LICENSE SILVER

Step-by-step plan

Materials

Reward

Materials

During the final test, students must master seven skills:

- Take a short turn
- Consideration for others
- Arm sticking out to the left
- Take a wide turn
- look around
- Extending your arm to the right
- Unforeseen braking

You can practice the skills with the **exercises** below. During the final course, you assess the students with the **control sheet**. After the test, you can evaluate the project together with your students with the **self-assessment**.

Attachments:

Exercises

Final test

Control sheet

Self-evaluation

Self-Evaluation Worksheet

Teaching guides

- For teachers
- Inspiration and background for traffic lessons
- Including teaching guidelines and materials
- Numerous subjects

Voetgangerstraining bij verkeerslichten

Wanneer leerlingen uit de eerste graad zich als voetganger in het verkeer begeven, is dat niet meer hand in hand met een volwassene. Daarom moeten ze de regels voor voetgangers kennen. Zo moeten ze...

[LEES MEER →](#)

Busevacuatie

Veilig en snel een bus evacueren lukt op een simpele manier, maar die moeten de kinderen wel gewoon zijn. Je begint dus best al in de kleuterschool met het aanleren van het uitstappen uit een...

[LEES MEER →](#)

Op stap met groepen

In deze les voor de derde graad leren leerlingen hoe ze in groep moeten stappen in het verkeer. Via spelletjes en oefeningen op de speelplaats oefenen ze hoe ze het veiligst in groep wandelen, al...

[LEES MEER →](#)

Delen van de rijbaan

In deze les leren kinderen uit de eerste graad de betekenis van de volgende begrippen: fietssuggestiestrook, bushalte, berm en parkeerstrook.

[LEES MEER →](#)

Een stap in de actualiteit

In deze les presenteren de leerlingen via een zelfgekozen krantenartikel een 'verkeersveiligheidsboodschap' aan hun klasgenoten. Ze denken na over en verwoorden de verschillende gevolgen van het...

[LEES MEER →](#)

Een route uitstippelen met het openbaar vervoer

Via een leuk bordspel ontdekken leerlingen van de derde graad het STOP-principe. Ze denken na over de voor- en nadelen van verschillende vervoermiddelen en leren een route uitstippelen met de bus of...

[LEES MEER →](#)

Conventie met de fiets? EMBDI!
De fiets is het beste vervoer om de wereld te ontdekken en om te genieten van de natuur. Het is ook een goede manier om te oefenen in het verkeer. Dit is de reden waarom de fiets een belangrijk onderdeel is van de EMBDI-conventie.

Da je mee op stap!
Via spelletjes en oefeningen op de speelplaats oefenen ze hoe ze het veiligst in groep wandelen, al...

Zichtbaar in het verkeer met Lerende Muziek
Via verschillende muziekactiviteiten leren leerlingen hoe ze zich veilig en zichtbaar in het verkeer kunnen maken. Dit is de reden waarom de Lerende Muziek een belangrijk onderdeel is van de EMBDI-conventie.

Op stap met het openbaar vervoer
Bij deze les leren leerlingen hoe ze veilig en zichtbaar in het openbaar vervoer kunnen zijn. Dit is de reden waarom de Op stap met het openbaar vervoer een belangrijk onderdeel is van de EMBDI-conventie.

[LEES MEER →](#)

Veilig communiceren

In deze les leren leerlingen hoe ze veilig en zichtbaar in het verkeer kunnen zijn. Dit is de reden waarom de Veilig communiceren een belangrijk onderdeel is van de EMBDI-conventie.

[LEES MEER →](#)

Support for schools & teachers

- Measure-made coachings, various themes
- Traffic at School conference (yearly), inspiration for schools and teachers
- Safe to School: inspiration and practical guidance for safer school environments & routes

Begeleiding op maat

Vraag een gratis vorming, infosessie of opleiding aan (bv. tijdens een pedagogische studiedag) rond een thema naar keuze.

Congres Verkeer op School

Een dag vol inspiratie voor je verkeerslessen, dit jaar op donderdag 12 oktober in CC Ter Dilt, Bornem!

Veilig naar school

Leerkrachten, ouders en gemeenten gaan steeds vaker op zoek naar manieren om de schoolomgeving veiliger te maken.

Conclusion

- VSV's learning line is a comprehensive, **graduated learning model** supporting TSaME in **kindergarten** and **primary schools**
- Defining **knowledge** and **skills** needed per grade and theme
- Linked to official **attainment levels** (competences) and **educational goals** (curriculum elements defined by school networks)
- Including **school plans** with **teaching materials** and detailed **guidelines** (lesson sheets)
- Including **tests**, **exams** and **certificates** as **milestones** to assess pupils' progress
- Offering schools an **integrated solution**, thus facilitating **high quality TSaME**

Questions?

werner.dedobbeleer@vsv.be

VSV

veilig verkeer